

לקט הלכות סוכה/הרב חננאל עמי ישראל זי"ג

מצות הסוכה

א. מצוה מן התורה לגור בסוכה במשך שבעת ימי סוכות, זכר לענני כבוד שהקיפו אותנו בצאתנו ממצרים.

בניית הסוכה

- ב. יש לבנות את הסוכה באופן שצריכה להחזיק מעמד כל ימי סוכות, והסכך לא ייבש לפני סוף החג באופן שיהיה בסוכה יותר שמש מצל. וסוכה שאינה עומדת בתנאים אלו, פסולה כבר מהיום הראשון.
- ג. מן הדין מותר להניח את הסכך על גבי מוטות מתכת, ואין כל איסור להעמיד את הסכך בדבר המקבל טומאה, אך יש מבין האשכנזים הנוהגים להחמיר בהעמדת הסכך על גבי דבר המקבל טומאה. אבל אף למי שמחמיר, אם המוטות מחוברים לקרקע או לקירות קבועים – אין שום איסור לסכך עליהם. וברור שבכל מקרה מותר לקשור את הסכך באזיקונים (שעל כל פנים אינם מקבלים טומאה) או בחבלים וכדומה.
- ד. מותר לבנות את הדפנות מכל חומר, אך בדפנות העשויות מבד וכדומה, יש לדאוג שלא תתנדנדנה ברוח, או לחילופין יש למתוח על כל הדפנות 4 רצועות או לשים 4 מוטות שהמרחק ביניהם ובינן לבין הקרקע יקטן מ-3 טפחים (כ-27 ס"מ) ועם זאת גובה העליון שביניהם יהיה בגובה מטר אחד לפחות.
- ה. אין לשים סכך שריחו רע, וכן אין לבנות את הסוכה במקום שיש ריח רע, כדי שאדם יישאר בסוכה, ולא ייצא ממנה. מסיבה זו גם אין לבנות את הדפנות, באופן שיהיה חם מידי בסוכה.
- ו. אם יורד גשם, מותר לפרוש יריעת ניילון וכדומה על הסוכה, עד שיפסק הגשם, ואין לברך לישיב בסוכה כאשר היריעה פרושה, אף אם הניילון שקוף. ובשבת וביו"ט צריך שהיריעה תהיה פרושה מלפני השבת והיו"ט לפחות 10 ס"מ בקצה הסוכה, וכל השאר יהיה גלול, ואז מותר לפרוש ולגלול בשבת וביו"ט.
- ז. אין לעשות את הסכך מקרשים, אולם קרשים דקים שאין ברובם ואין בעוביים 9 ס"מ מותר.
- ח. יש לנטות את הסכך באופן שייכנס מעט אור מקרני השמש דרכו, ואין צורך לראות את כוכבי הלילה דרכו.
- ט. פרגולה או סוכה אחרת העומדת כל השנה, יש לחדש בה משהו לשם מצות סוכה, באחד משני האופנים הבאים: להחליף חלק אפילו קטן ביותר (10X10 ס"מ) מהגג הקבוע בסכך אחר, או להוסיף מעט סכך לכל אורכה של הסוכה. ומכל מקום יש לנענע כל חלק מן הגג בפני עצמו.
- י. אין להשתמש בעצי הסוכה, או בקישוטי הסוכה, מכניסת החג עד מוצאי שמחת תורה. ואין להוציא קישוטים מן הסוכה, אלא אם יורד גשם, והאדם תולה אותם מיד לאחר שהפסיק הגשם. ואסור להוריד קישוטים בשבת וביו"ט.
- יא. אין לפרק את הסוכה, עד אחרי שמחת תורה.
- יב. אין להוציא חפצים מן הסוכה, אלא בערב שמחת תורה, מן המנחה ולמעלה (כשעתיים לפני כניסת החג) יוציא את מה שצריך לחג.

קישוטי הסוכה

- ג. קישוטים [או תאורה] בעלי נפח (מ-9 ס"מ ומעלה) יש להצמיד לתחתילה לדפנות, או לתלות בתוך 4 טפחים לסכך (כ-36 ס"מ), כדי שיהיו נספחים לסכך ולא יהיו גג בפני עצמו. חפצים שאינם לנוי, בעלי שטח הגדול מ-4x4 טפחים, אין לשבת תחתיהם.
- ד. מי שתולה פירות בסוכה, אסור לאכול מהם אפילו אם נפלו. אדם הרוצה לאכול מהם במהלך החג, צריך לומר בערב סוכות על הפירות: "איני בודל מהם כל בין השמשות", או "אני מתנה לאכול מהם מתי שארצה".

הישיבה בסוכה

- טו. מצות הישיבה בסוכה אינה לאכול בסוכה, אלא לגור בה: אכילה, שתיה, שינה, לימוד, קריאה ועוד.
- טז. חובה מן התורה לאכול כל סעודה בסוכה, אפילו אם אינה כוללת לחם. אבל אכילת עראי - פטורה מן הסוכה, ומכל מקום מי שמחמיר על עצמו לא לשתות אפילו כוס מים מחוץ לסוכה, תבוא עליו ברכה.
- יז. מצות הישיבה כוללת גם שינה בסוכה, ואפילו שינת עראי. ומה שנהגו בחו"ל במקומות רבים שלא לישון בסוכה, היה מפני הסכנה מן הגויים, או סכנה מן הקור (באירופה). אך בא"י אין מקום לקולא זו.
- יח. בסוכות, הסוכה צריכה להיות עיקר דירתו של האדם, ולכן מצוה לשים שולחן וכסאות יפים בסוכה, וכלים יפים בסוכה. אך שימושים מבוזים אין לעשות בסוכה, ולכן אין להשאיר כלים מלוכלכים בסוכה.
- יט. אם יורד גשם, מותר לפנות את הסוכה אם יורד גשם במדה שיקלקל אוכל שיפול לתוכו.
- כ. מי שיצא מן הסוכה באמצע ארוחה בגלל שירדו גשמים, מותר לו לסיים את הארוחה בבית. וכן מי שיצא מן הסוכה באמצע הלילה כיון שירדו גשמים, יכול לסיים לישון בבית. ומי שהתעורר אחרי עמוד השחר, צריך לקום.
- כא. ילד שאינו צריך לאמו [שכאשר הוא מתעורר בלילה הוא לא קורא לאמו עד שתבוא], מחוייב בסוכה מדרבנן לשם חינוך.
- כב. מצטער פטור מן הסוכה, ולכן מי שלא מצליח לישון בסוכה מפני יתושים וכדומה, פטור. אך לכתחילה יש לנקוט באמצעים, כדי לא להגיע לידי כך [כגון לשים חומרים דוחי יתושים].
- כג. חולה פטור מן הסוכה.
- כד. מי שהולך לטייל, אין לו דין של "הולכי דרכים" ואינו פטור מן הסוכה.
- כה. אין לאכול בסוכה בשמחת תורה.

לישב בסוכה

- כו. דין התלמוד הוא שכל מי שנכנס לסוכה על מנת לשהות בה, בין לאכילה, בין לשינה ובין ללימוד צריך לברך "לישב בסוכה". אלא שבחו"ל נהגו והתרגלו לברך רק בשעת אכילה, וכל זה מפני שהיו נכנסים לסוכה רק בשעת אכילה, כפי שנאמר לעיל. לכן הנכון ביותר הוא לנהוג כדין התלמוד ולברך כל פעם שנכנסים אליה לשהות בה בין לאכול, בין ללמוד ובין לישון וכדו'.
- כז. מי שבירך "לישב בסוכה", בבוקר ולא יצא ממנה, לא יברך בארוחת צהרים שוב.
- כח. אין צורך לשבת על כסא לאחר הברכה. שישבה בסוכה היא לשון דירה, כמו שנאמר בפסוק "וישב יעקב בארץ מגורי אביו".
- כט. נשים פטורות משיבה בסוכה, ואף על פי כן יכולות לברך "לישב בסוכה" (והוא הדין לארבעת המינים).

